

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนจากการแปรรูปลำไยของวิสาหกิจชุมชนบ้านแกว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้มีระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้ คือ ขอบเขตการศึกษา ขอบเขตประชากร วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขอบเขตการศึกษา

ทำการศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนจากการแปรรูปลำไยของวิสาหกิจชุมชนบ้านแกว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะศึกษาเฉพาะผลิตภัณฑ์จากกลุ่มลำไย โดยในแต่ละกลุ่มผลิตภัณฑ์จะประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์อบแห้ง ท็อฟฟี่ เครื่องดื่มผงสำเร็จรูป โดยผลิตภัณฑ์ตัวอื่นจะไม่ทำการศึกษาเนื่องจากไม่มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ผลิตภัณฑ์ที่ผู้ศึกษาเลือกที่จะทำการศึกษาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียง มียอดขายสูง และมีแหล่งวัตถุดิบภายในตำบล

ข้อมูลจากการศึกษาได้จากการสัมภาษณ์ประธานกลุ่ม และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยได้ทำการศึกษาถึงข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม กระบวนการผลิต ข้อมูลทางด้านต้นทุน และผลตอบแทนของปี พ.ศ. 2548-2551 ประกอบกับการศึกษาเพิ่มเติมจากข้อมูลทุติยภูมิอื่น เพื่อสรุปผลการศึกษาก่อออกมาเป็นข้อมูลทางด้านต้นทุน โดยจะคำนวณและแสดงผลแยกตามชนิดของผลิตภัณฑ์ ส่วนข้อมูลทางด้านผลตอบแทนจะใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตราส่วน และการประเมินการลงทุนในโครงการซึ่งประกอบด้วย วิธีการวิเคราะห์อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Income Margin) อัตราผลตอบแทนในส่วนของเจ้าของ (Return On Equity: ROE) วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return: IRR) และวิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB)

ขอบเขตประชากร

ประชากรในครั้งนี้ คือ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนบ้านแกว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลในการศึกษา ประกอบด้วยประธานกลุ่ม 1 คน รองประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน เหนรัญญิก 1 คน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ 1 คน และพนักงาน 30 คน รวมทั้งหมด 35 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ สามารถแบ่งได้เป็นแหล่งข้อมูลหลัก 2 ประเภท คือ ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** ศึกษาโดยทำการสัมภาษณ์ประธานกลุ่ม 1 คน รองประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน เหนรัญญิก 1 คน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ 1 คน และพนักงาน 30 คน รวมทั้งหมด 35 คน

2. **แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** ศึกษาจากงบการเงินของวิสาหกิจชุมชนบ้านแคว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2548 - 2551 หนังสือ วารสาร เอกสาร บทความที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่เผยแพร่ในระบบออนไลน์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารวบรวมข้อมูล คือ บทสัมภาษณ์ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interviews) ประกอบกับการใช้วิธีการสังเกต แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนบ้านแคว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนจากการแปรรูปลำไย

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการแปรรูปลำไย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ตามบทสัมภาษณ์ จะนำมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Means) โดยแบ่งตามส่วนของบทสัมภาษณ์ ดังนี้

ข้อมูลส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของของวิสาหกิจชุมชนบ้านแคว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ ได้แก่ โครงสร้างการบริหารงาน ลักษณะการดำเนินงานของกลุ่ม ประเภทของผลิตภัณฑ์ ปริมาณการผลิต กรรมวิธีการผลิต แหล่งที่มาของความรู้ แหล่งที่มาของทุน การจัดจำหน่าย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการผลิต นำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method)

ข้อมูลส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนจากการแปรรูปลำไย

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต้นทุนจากการแปรรูปลำไย จากการสัมภาษณ์ของวิสาหกิจชุมชนบ้านแคว อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปลำไยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ลำไยอบแห้ง ท็อฟฟี่ลำไย และเครื่องดื่mlำไยผงสำเร็จรูป มีรายละเอียดดังนี้

1. การลงทุนด้านโรงงานและสิ่งปลูกสร้าง ประกอบด้วย

1.1 ที่ดิน ในการศึกษาครั้งนี้ จะไม่คิดมูลค่าที่ดินที่ใช้ในการประกอบกิจการเนื่องจากที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ประกอบการก่อนการประกอบกิจการ

1.2 โรงเรือน ใช้สำหรับการผลิต และเก็บสินค้า

2. การลงทุนด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์ แบ่งตามประเภทผลิตภัณฑ์ ได้ดังนี้

2.1 ลำไยอบแห้ง ประกอบด้วย

2.1.1 เตาอบลำไย

2.1.2 เครื่องชั่งน้ำหนักใหญ่

2.1.3 เครื่องชั่งน้ำหนักเล็ก

2.1.4 ถังพลาสติก

2.1.5 กะละมังสแตนเลส

2.2 ท็อฟฟี่ลำไย ประกอบด้วย

2.2.1 เครื่องผสม

2.2.2 เครื่องชั่งน้ำหนักเล็ก

2.2.3 กะละมังสแตนเลส

2.2.4 ใบบาย

2.2.5 กระทะกวน

2.2.6 ถาดสแตนเลส

2.2.7 ถ้วยตวง

2.2.8 เครื่องปั่น

2.3 เครื่องดื่mlำไยผงสำเร็จรูป ประกอบด้วย

2.3.1 เครื่องบด

2.3.2 ตะแกรงร่อน

2.4 เครื่องจักรและอุปกรณ์ ที่ใช้ร่วมกันทั้ง 3 ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย

2.4.1 เครื่องชั่งสูง

2.4.2 โต๊ะวางของ

2.4.3 ชั้นวางของ

2.4.4 ชั้นรองวาง

3. วัสดุดิบ แบ่งตามประเภทผลิตภัณฑ์ ได้ดังนี้

3.1 ลำโพงแห้ง ประกอบด้วย

3.1.1 ลำโพงสด

3.1.2 สารละลายโปแตสเซียมเมตาไบซัลไฟต์

3.1.3 ถุงพลาสติก

3.1.4 สติกเกอร์

3.2 ท็อฟฟี่ลำโพง ประกอบด้วย

3.2.1 ลำโพงแห้ง

3.2.2 น้ำตาล

3.2.3 พลาสติกใส

3.2.4 ถุงพลาสติก

3.2.5 สติกเกอร์

3.3 เครื่องดื่มลำโพงสำเร็จรูป ประกอบด้วย

3.3.1 ลำโพงแห้ง

3.3.2 น้ำตาล

3.3.3 ถุงพลาสติกขนาดใหญ่

3.3.4 ถุงพลาสติกขนาดเล็ก

3.3.5 สติกเกอร์

4. ค่าแรงงาน แบ่งตามขั้นตอนการผลิตแต่ละประเภทผลิตภัณฑ์ ได้ดังนี้

4.1 ลำโพงแห้ง แบ่งค่าแรงออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 ขั้นตอนการแกะเปลือกและคว้านเมล็ด

4.1.2 ขั้นตอนการล้างแช่สารละลายโปแตสเซียมเมตาไบซัลไฟต์

4.1.3 ขั้นตอนการวางเรียงบนตะแกรง

4.1.4 ขั้นตอนการอบ

4.1.5 ขั้นตอนการบรรจุ

4.2 ท็อฟฟี่ลำโพง แบ่งค่าแรงออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 ขั้นตอนการนำลำโพงแห้งมาต้ม

4.2.2 ขั้นตอนการปั้นเนื้อลำโพงให้ละเอียด

4.2.3 ขั้นตอนการกวน

4.2.4 ขั้นตอนการปั่น

4.2.5 ขั้นตอนการบรรจุ

4.3 เครื่องดื่มลำไยผงสำเร็จรูป แบ่งค่าแรงออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

4.3.1 ขั้นตอนการนำลำไยอบแห้งมาต้ม

4.3.2 ขั้นตอนการเคี้ยว

4.3.3 ขั้นตอนการตีปั่นให้เป็นผง

4.3.4 ขั้นตอนการบรรจุ

5. ค่าใช้จ่ายในการผลิต ประกอบด้วย ค่าไฟฟ้า ค่าแก๊สหุงต้ม ค่าน้ำประปา ค่าบำรุงรักษา เครื่องจักร ค่าบำรุงรักษาอาคาร วัสดุสิ้นเปลือง และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

ข้อมูลส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการแปรรูปลำไย

ผลตอบแทนจากการแปรรูปลำไย ได้จาก 3 ส่วน ดังนี้

1. รายได้จากการจำหน่ายลำไยอบแห้ง
2. รายได้จากการจำหน่ายท็อฟฟี่ลำไย
3. รายได้จากการจำหน่ายเครื่องดื่มลำไยผงสำเร็จรูป

จากนั้นจะนำมาวิเคราะห์ผลตอบแทนด้วยวิธีอัตราส่วน(Ratio) และประเมิน โครงการลงทุน ซึ่งประกอบไปด้วย 6 วิธี ดังนี้

1. อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรขั้นต้น และประสิทธิภาพในการควบคุมต้นทุนการผลิต ถ้ามีค่าสูงแสดงว่ามีความสามารถในการแสวงหารายได้ และมีการควบคุมต้นทุนการผลิตได้ดี

2. อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Income Margin) สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของรายได้ และการควบคุมค่าใช้จ่าย ทั้งด้านการผลิต การตลาดและการดำเนินงาน ถ้าดัชนีมีค่าสูงแสดงว่ากิจการมีความสามารถในการบริหารจัดการ และต้นทุนโดยรวมที่มีประสิทธิภาพ โดยอาจพิจารณาร่วมกับอัตรากำไรขั้นต้น กล่าวคือ ถ้ามีค่าต่ำในขณะที่อัตรากำไรขั้นต้นมีค่าสูงแสดงว่ามีปัญหาในส่วนของ การควบคุมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

3. อัตราผลตอบแทนในส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) เป็นการวัดประสิทธิภาพในการทำกำไรเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนผู้ถือหุ้น ถ้าหากดัชนีมีค่าน้อยแสดงว่าผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนต่ำ

4. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) เป็นวิธีประเมินผลโครงการที่พิจารณาค่าของเงินตามเวลา โดยใช้อัตราผลตอบแทนที่ต้องการ หรือใช้ต้นทุนของเงินลงทุนเป็นอัตราคิดลดค่าเงินสดรับให้เป็นค่าปัจจุบัน แล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกับเงินลงทุนเริ่มแรก หรือเงินสดจ่าย ซึ่งมีค่าเป็นปัจจุบันอยู่แล้ว วิธีหามูลค่าปัจจุบัน สามารถใช้ตัดสินใจเลือกโครงการได้ดี หากแต่ละโครงการมีขนาดเงินทุนที่เท่า หรือใกล้เคียงกัน

5. อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return: IRR) หมายถึงอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการเลือกลงทุนในโครงการ โดยพิจารณาจากค่าของเงินที่ได้รับในแต่ละปี ซึ่งอัตราผลตอบแทนนี้ จะคำนวณโดยหาอัตราลดค่าที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดรับเท่ากับเงินลงทุนพอดีหรือการหาอัตราลดค่าที่ทำให้ มูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 0

6. ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PP) เป็นการหาว่าระยะเวลานานเท่าใด จึงจะได้เงินลงทุนไปกลับคืนมา โครงการที่ได้รับเงินคืนทุนเร็ว จะมีความเสี่ยงต่ำกว่าโครงการที่ได้รับเงินคืนทุนช้า วิธีนี้ช่วยให้กิจการที่มีฐานะการเงินไม่มั่นคง ได้ทราบถึงกระแสเงินสด ที่จะได้รับคืนมาใช้จ่ายหมุนเวียนในการดำเนินงานต่อไป